

ESIPUHE

Suuri osa väkivallasta jää piilorikollisuudeksi, siis erilaisten viranomaisrekistereiden ulkopuolelle. Siksi tarvitaan kyselytutkimuksia, joiden avulla voidaan luoda oikeasuhtaista kuvaa väkivallan määrästä, piirteistä ja kehityssuunnista. Kyselytutkimukset täydentävät, ja monesti myös oikaisevat, virallistilastojen ja yksittäisten rikostapausten pohjalta muodostuvia käsityksiä väkivallan määrästä ja luonteesta.

Koko väestölle suunnatut kansalliset uhritutkimukset aloitettiin Suomessa vuonna 1980. Tämän peruslähteen ohella tarvitaan myös erityisryhmien uhrikokemuksista tarkentavaa tietoa. Ensimmäinen erityisesti naisten kokemaa väkivaltaa kartoittava tutkimus toteutettiin vuonna 1997. Kyseinen tutkimus, Markku Heiskasen ja Minna Piispan laatima ”Usko, toivo, hakkaus” myötävaikutti osaltaan siihen, että naisten kokema väkivalta nousi entistä voimakkaammin julki keskusteluun. Vaikka ilmiöön on viime vuosina kiinnitetty enemmän huomiota, edelleen suuri osa naisiin kohdistuvasta väkivallasta jää ilmoittamatta poliisille ja siten myös tilastojen ulkopuolelle. Tarve kartoittaa naisten uhrikokemuksia kyselyn avulla ei siten ole vähentynyt.

Tässä tutkimuksessa raportoidaan uuden, vuonna 2005 toteutetun naisuhritutkimuksen tuloksia. Huomion kohteena on paitsi naisiin kohdistuvan väkivallan määrä ja piirteet myös naisten väkivaltapelot ja kontaktit auttaviin tahoihin. Tutkimus sisältää myös tietoja väkivallan kehityksestä vuoteen 1997 verrattuna. Naisuhritutkimus muodostaakin kansallisten uhritutkimusten ja henkirikostilastojen rinnalla kolmannen tärkeän tietolähteen naisiin kohdistuvan väkivallan määrästä, piirteistä ja kehityssuunnasta.

Tutkimuksen ovat rahoittaneet oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sisäasiainministeriö ja rikosentorjuntaneuvosto. Myös raportin laadinta on yhteistyötä: kirjoittajien työpaikat ovat Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan Kriminaalipoliitiikan Instituutti (HEUNI), Poliisiammattikorkeakoulu, oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto ja Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Aineiston keruun toteutti Tilastokeskus.

Tutkimus on läpikäynyt anonyymin vertaisarviointimenettelyn. Asiantuntijalukijoiden ohella raportin muotoutumiseen ovat vaikuttaneet rikosentorjuntaneuvoston kokoaman ohjausryhmän jäsenet, jotka on lueteltu seuraavalla sivulla. Suurin kiitos kuuluu kuitenkin niille yli neljälle tuhannelle naiselle, jotka vastasivat tutkimuksen kyselylomakkeeseen.

Helsingissä 15. päivänä marraskuuta 2006

Tapio Lappi-Seppälä
johtaja
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Kauko Aromaa
johtaja
HEUNI

Tutkimuksen suunnittelu- ja ohjausryhmä

Jukka-Pekka Takala, rikosentorjuntaneuvosto, ryhmän puheenjohtaja

Jussi Aaltonen, tasa-arvoasiain neuvottelukunta

Kauko Aromaa, Heuni

Helena Ewalds, sosiaali- ja terveysministeriö

Markku Heiskanen, Heuni

Päivi Honkatukia, OPTL

Nelli Kiiänmaa, Tilastokeskus

Pirkko Kiviaho, sosiaali- ja terveysministeriö

Janne Kivivuori, OPTL

Juha Kääriäinen, PAKK

Mikko Lampikoski, sisäasiainministeriö

Heli Mustonen, Stakes

Sami Nevala, Heuni

Riina Nyberg, Tilastokeskus

Minna Piispa, oikeusministeriö

Leena Ruusuvuori, Naisjärjestöjen Keskusliitto

Reino Sirén, OPTL

Hannele Varsa, tasa-arvoasiain neuvottelukunta

Päivi Yli-Pietilä, sosiaali- ja terveysministeriö